

Centralna Komisja Egzaminacyjna

Arkusz zawiera informacje prawnie chronione do momentu rozpoczęcia egzaminu.

Układ graficzny © CKE 2010

WPISUJE ZDAJĄCY

KOD

--	--	--

PESEL

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

*Miejsce
na naklejkę
z kodem*

**EGZAMIN MATURALNY
Z WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE**

POZIOM ROZSZERZONY

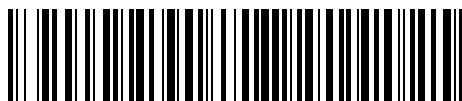
MAJ 2013

Instrukcja dla zdającego

1. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 19 stron (zadania 1 – 24). Ewentualny brak zgłoś przewodniczącemu zespołu nadzorującego egzamin.
2. Arkusz zawiera trzy części. Część pierwsza arkusza polega na rozwiązaniu testu, część druga wymaga analizy materiałów źródłowych, a trzecia – napisania wypracowania na jeden z podanych tematów.
3. Odpowiedzi zapisz w miejscu na to przeznaczonym przy każdym zadaniu.
4. Pisz czytelnie. Używaj długopisu/pióra tylko z czarnym tuszem/atramentem.
5. Nie używaj korektora, a błędne zapisy wyraźnie przekreśl.
6. Pamiętaj, że zapisy w brudnopisie nie będą oceniane.
7. Na tej stronie oraz na karcie odpowiedzi wpisz swój numer PESEL i przyklej naklejkę z kodem.
8. Nie wpisuj żadnych znaków w części przeznaczonej dla egzaminatora.

**Czas pracy:
180 minut**

**Liczba punktów
do uzyskania: 50**

MWO-R1_1P-132

CZĘŚĆ I – Test (20 punktów)**Zadanie 1. (2 pkt)**

Na podstawie tabeli oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia.

Tabela. Rezultaty odpowiedzi do stwierdzenia: Proszę wymienić mieszkające w Polsce mniejszości narodowe lub etniczne – wszystkie, które Pan(i) pamięta

Niemcy	54%	Rumuni	6%
Ukraińcy	42%	Kaszubi	6%
Romowie	41%	Wietnamczycy	5%
Żydzi	31%	Czesi	5%
Rosjanie	19%	Muzułmanie	5%
Białorusini	17%	Tatarzy	3%
Litwini	11%	Słowacy	2%
Ślązacy	7%	Ormianie	1%
Łemkowie	6%		

Na podstawie: *Tożsamość narodowa Polaków oraz postrzeganie mniejszości narodowych i etnicznych w Polsce*,
Komunikat z badań CBOS BS 84/2005.**A. Do każdego opisu dopisz nazwę grupy ludności spośród wymienionych przez ankietowanych.**

	Opis	Nazwa grupy ludności
1.	Zamieszkuje głównie w województwie pomorskim i używa języka prawnie uznanego za język regionalny.	
2.	Jest jedyną mniejszością, której komitet wyborczy ma reprezentację polityczną w Sejmie RP.	
3.	Jest wydzielona wyłącznie na podstawie wyznawanej religii i nie stanowi ani grupy etnicznej, ani narodowej.	

B. Wymień nazwy czterech wskazanych przez ankietowanych grup, które nie są prawnie uznawane w Polsce ani za mniejszości narodowe, ani za mniejszości etniczne.

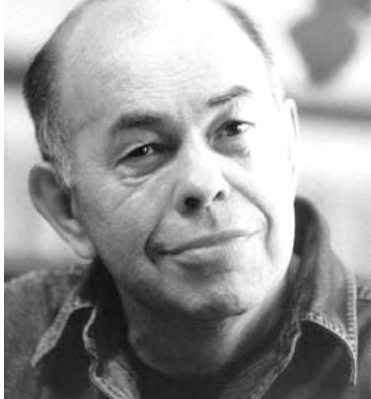
-
-
-
-

Zadanie 2. (1 pkt)Rozstrzygnij, które zdania dotyczące struktury społecznej są prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio *prawda* lub *fałsz*.

	Zdanie	Prawda / Fałsz
A.	W ujęciu stratyfikacyjnym struktura społeczna uznawana jest za system stosunków i wzajemnych zależności wynikających z podziału funkcji i wymiany usług.	
B.	W ujęciu dychotomicznym struktura społeczna przyjmuje postać biegunowego podziału społeczeństwa na klasy o przeciwstawnych celach.	
C.	W ujęciu funkcjonalnym struktura społeczna to system stosunków opartych na zasadach klasyfikacyjnych, co prowadzi do pojmowania społeczeństwa jako układu warstw społecznych.	

Zadanie 3. (1 pkt)

Do każdej fotografii oraz informacji o osobie stosującej obywatelskie nieposłuszeństwo dopisz jej imię i nazwisko.

 A.	 B.
Przeciwnik segregacji rasowej w USA; laureat Pokojowej Nagrody Nobla; organizator marszu na Waszyngton; zamordowany w 1968 roku w Memphis.	Współorganizator ruchów opozycyjnych w okresie PRL-u, m.in. Komitetu Obrony Robotników; po 1989 roku dwukrotny minister pracy i polityki socjalnej RP.
Imię i nazwisko	Imię i nazwisko

Zadanie 4. (1 pkt)

Do każdego przepisu *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej* dopisz nazwę określonej w nim zasady ustrojowej. Odpowiedzi wybierz spośród: konstytucjonalizm, pluralizm polityczny, praworządność, suwerenność narodu.

	Przepis <i>Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej</i>	Nazwa zasady ustrojowej
A.	Art. 4. Władza zwierzchnia w Rzeczypospolitej Polskiej należy do Narodu.	
B.	Art. 7. Organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa.	
C.	Art. 11. Rzeczpospolita Polska zapewnia wolność tworzenia i działania partii politycznych.	

Zadanie 5. (2 pkt)

Uzupełnij tekst dotyczący referendum ogólnokrajowego w Rzeczypospolitej Polskiej, wpisując w wyznaczone miejsca pełne nazwy właściwych instytucji.

Referendum ogólnokrajowe ma prawo zarządzić (A.)

lub (B.) za zgodą Senatu RP.

Organem, który przeprowadza referendum ogólnokrajowe i ogłasza jego wyniki, jest (C.)

Ważność referendum stwierdza (D.)

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	1.A.	1.B.	2.	3.	4.	5.
	Maks. liczba punktów	1	1	1	1	1	2
	Uzyskana liczba punktów						

Zadanie 6. (2 pkt)

Na podstawie mapy i własnej wiedzy uzupełnij tabelę dotyczącą państw członkowskich Unii Europejskiej. Do każdego opisu elementów ustroju dopisz nazwę właściwego państwa oraz numer, którym oznaczono je na mapie.

	Opis elementów ustroju państwa	Nazwa państwa	Numer na mapie
A.	Państwo scentralizowane. Wybierany w wyborach powszechnych prezydent desygnuje kandydata na premiera i jest zwierzchnikiem sił zbrojnych. Rząd jest odpowiedzialny politycznie przed Zgromadzeniem Narodowym – izbą pierwszą parlamentu.		
B.	Państwo składające się z obszarów autonomicznych. Głową państwa jest król z dynastii Burbonów. Mianuje on szefa rządu, który zawsze wywodzi się z opcji mającej większość w Kongresie Deputowanych – izbie pierwszej parlamentu.		
C.	Federacja, którą tworzy 9 krajów związkowych. Prezydent jest wybierany w wyborach powszechnych. Uprawnienia ustawodawcze oraz kontrolne wobec rządu – tak kanclerza, jak i ministrów – posiada Rada Narodowa.		

Zadanie 7. (1 pkt)

Podkreśl nazwę organu Rzeczypospolitej Polskiej, który dysponuje prawem inicjatywy legislacyjnej w zakresie ustawy budżetowej.

- A. Sejm RP
- B. Senat RP
- C. Prezydent RP
- D. Rada Ministrów RP

Zadanie 8. (1 pkt)

Rozstrzygnij, które zdania dotyczące instytucji Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej są prawdziwe, a które – fałszywe. W tabeli obok każdego zdania wpisz odpowiednio *prawda* lub *fałsz*.

	Zdanie	Prawda / Fałsz
A.	Prezydent Rzeczypospolitej ratyfikuje umowy międzynarodowe dotyczące członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w organizacji międzynarodowej.	
B.	W czasie pokoju Prezydent Rzeczypospolitej sprawuje zwierzchnictwo nad Siłami Zbrojnymi Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem Szefa Sztabu Generalnego.	
C.	Akty urzędowe Prezydenta Rzeczypospolitej dotyczące powoływania sędziów wymagają dla swej ważności podpisu Prezesa Rady Ministrów RP.	

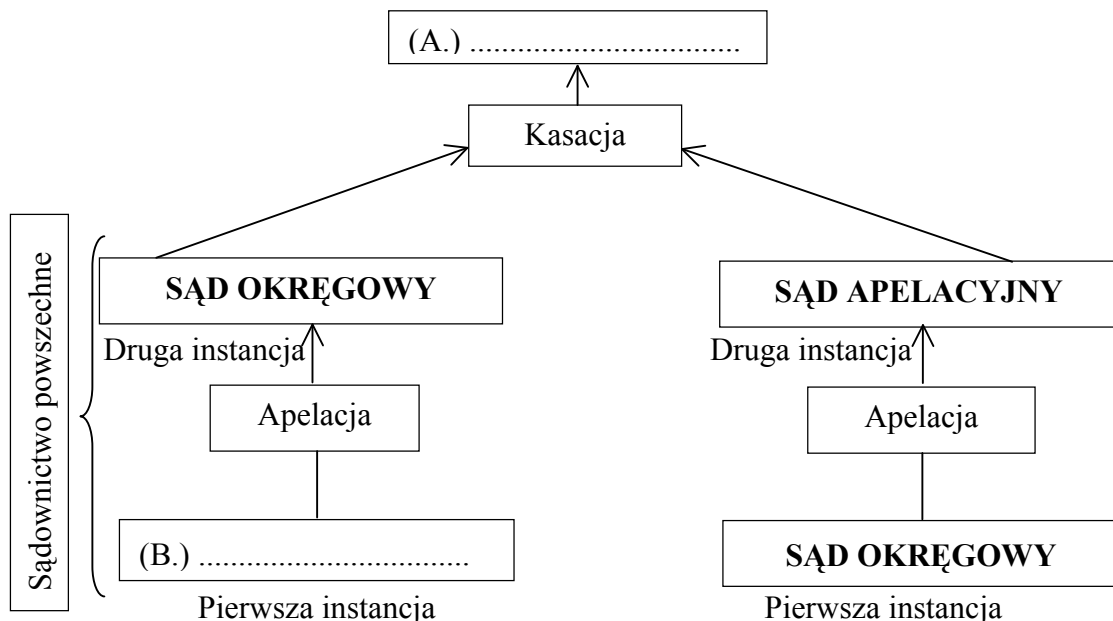
Zadanie 9. (1 pkt)

Uzupełnij tekst dotyczący organów samorządu województwa, wpisując w wyznaczone miejsca nazwy właściwych instytucji samorządowych.

Kolegialnym organem wykonawczym samorządu województwa jest (A.)
..... Jego pracami kieruje (B.)

Zadanie 10. (1 pkt)

Uzupełnij schemat organizacji sądownictwa i procedur procesowych w Rzeczypospolitej Polskiej, wpisując w wyznaczone miejsca nazwy właściwych sądów.

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	6.	7.	8.	9.	10.
	Maks. liczba punktów	2	1	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów					

Zadanie 11. (2 pkt)

Do każdego opisu dopisz nazwę właściwego pojęcia z zakresu postępowania cywilnego.

	Opis	Pojęcie
A.	Pismo rozpoczynające postępowanie cywilne procesowe.	
B.	Strona składająca pismo rozpoczynające postępowanie cywilne procesowe.	
C.	Osoba, przeciwko której skierowane jest pismo rozpoczynające postępowanie cywilne procesowe.	

Zadanie 12. (1 pkt)

Do każdego opisu dopisz nazwę właściwego zjawiska. Odpowiedzi wybierz spośród: afrykanizacja, apartheid, bałkanizacja, globalizacja.

	Opis	Nazwa
A.	Tendencje w światowej gospodarce, polityce, demografii, życiu społecznym i kulturze polegające na rozprzestrzenianiu się analogicznych zjawisk.	
B.	Proces wypierania białych z różnych dziedzin życia przez rdzennych Afrykanów; nadawanie lub przywracanie czemuś charakteru afrykańskiego.	
C.	Trwała destabilizacja regionu, rozpad wspólnoty zamieszkującej pewien obszar – w wyniku konfliktów między- i wewnątrzgrupowych – na mniejsze, często wrogie wobec siebie grupy.	

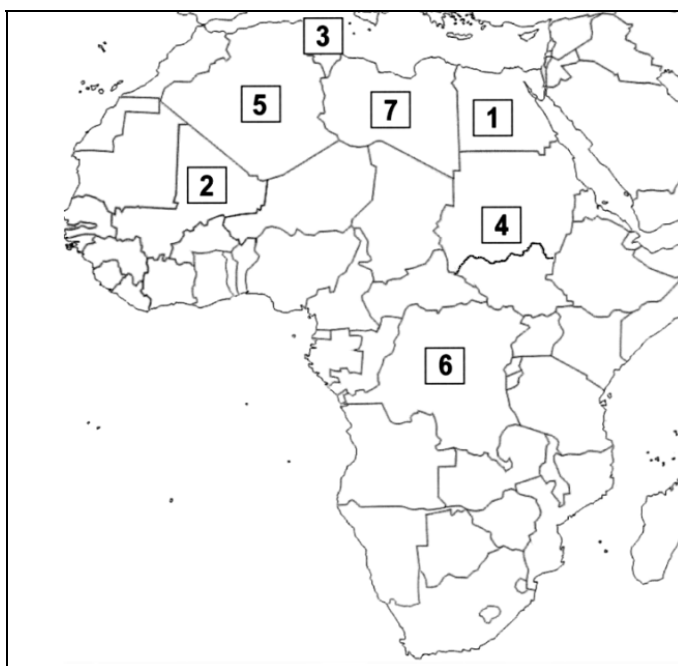
Zadanie 13. (1 pkt)

Do każdego logo oraz informacji o działalności organizacji wyspecjalizowanej ONZ dopisz jej pełną polską nazwę.

	Logo	Informacja o działalności	Nazwa
A.		Zajmuje się ochroną praw pracowniczych oraz wspiera reformy prawa pracy.	
B.		Zajmuje się zapobieganiem i zwalczaniem chorób oraz udzielaniem bezpośredniej pomocy medycznej i żywnościowej.	

Zadanie 14. (2 pkt)

Na podstawie mapy politycznej oraz własnej wiedzy uzupełnij tabelę dotyczącą państw Afryki. Do każdego opisu dopisz nazwę właściwego państwa oraz numer, którym oznaczono je na mapie.

	Opis państwa	Nazwa państwa	Numer na mapie
A.	Państwo to jest najludniejszym krajem arabskim i trzecim pod względem liczby mieszkańców państwem Afryki. W 2011 roku – przeciwko rządowi ówczesnego prezydenta Husniego Mubaraka i ogólnej sytuacji w kraju – wybuchły masowe protesty społeczne, które doprowadziły do zmian politycznych.		
B.	Państwo to zajmuje trzy krainy historyczne: Trypolitanię, Cyrenajkę oraz Fazzan. W 2011 roku doszło tam do wybuchu antyrządowych protestów przeciwko reżimowi Muammara al-Kaddafiego, które przerodziły się w powstanie tłumione przez siły porządkowe i wojsko.		

Zadanie 15. (1 pkt)

Wydarzenie chronologicznie pierwsze zaznacz w tabeli literą P, a wydarzenie chronologicznie ostatnie – literą O.

	Wydarzenie	Chronologia
A.	przyjęcie Polski do Rady Europy	
B.	przystąpienie Polski do Organizacji Paktu Północnoatlantyckiego	
C.	początek formalnego członkostwa Polski, Słowacji, Czech i Węgier w Grupie Wyszehradzkiej	
D.	podpisanie przez Polskę <i>Aktu Końcowego Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie</i>	

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	11.	12.	13.	14.	15.
	Maks. liczba punktów	2	1	1	2	1
	Uzyskana liczba punktów					

CZĘŚĆ II – Analiza materiałów źródłowych (10 punktów)**Zadanie 16. (1 pkt)**

Na podstawie fragmentów Ustawy z 5 lipca 1990 roku *Prawo o zgromadzeniach* wymień cztery cechy charakteryzujące zgromadzenie publiczne.

- Art. 1.1. Każdy może korzystać z wolności pokojowego zgromadzania się.
2. Zgromadzeniem jest zgrupowanie co najmniej 15 osób, zwołane w celu wspólnych obrad lub w celu wspólnego wyrażenia stanowiska.
- Art. 2. Wolność zgromadzania się podlega ograniczeniom przewidzianym jedynie przez ustawy, niezbędnym do ochrony bezpieczeństwa państwowego lub porządku publicznego oraz ochrony zdrowia lub moralności publicznej albo praw i wolności innych osób, a także ochrony Pomników Zagłady [...].
- Art. 6.1. Zgromadzenia organizowane na otwartej przestrzeni dostępnej dla nieokreślonych imiennie osób, zwane dalej „zgromadzeniami publicznymi”, wymagają uprzedniego zawiadomienia organu gminy właściwego ze względu na miejsce zgromadzenia.
- Art. 7.1. Organizator zgromadzenia publicznego zawiadamia organ gminy w taki sposób, aby wiadomość o zgromadzeniu dotarła nie później niż na 3 dni robocze, a najwcześniej 30 dni przed datą zgromadzenia.
- Art. 8. Organ gminy zakazuje zgromadzenia publicznego, jeżeli:
- 1) jego cel lub odbycie sprzeciwiają się niniejszej ustawie lub naruszają przepisy ustaw karnych,
 - 2) odbycie zgromadzenia może zagrażać życiu lub zdrowiu ludzi albo mieniu w znacznych rozmiarach.

-
-
-
-

Zadanie 17. (2 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego wykonaj polecenia.

W 2005 roku Rzecznik Praw Obywatelskich zaskarżył do Trybunału Konstytucyjnego przepisy Ustawy z 20 czerwca 1997 r. *Prawo o ruchu drogowym* uzależniające zorganizowanie zgromadzenia, wiążącego się z uciążliwościami lub zmianami w ruchu drogowym, od uzyskania zezwolenia. Wniosek RPO do Trybunału Konstytucyjnego został złożony, w czasie gdy władze lokalne kilka razy odmówiły zezwolenia na odbycie zgromadzenia (dotyczyło to np. „Marszów Równości” w Warszawie). Kluczowy w tej sprawie przepis – art. 65 ustawy – miał brzmienie: „Zawody sportowe, rajdy, wyścigi, zgromadzenia i inne imprezy, które powodują utrudnienia w ruchu lub wymagają korzystania z drogi w sposób szczególny, mogą się odbywać pod warunkiem zapewnienia bezpieczeństwa i porządku podczas trwania imprezy oraz uzyskania zezwolenia na jej przeprowadzenie”. RPO zarzucił, że kwestionowane przez niego ograniczenia wolności zgromadzeń są niezgodne z art. 57 (wolność zgromadzeń) *Konstytucji RP*.

Rozstrzygnięcie: Art. 65 *Prawa o ruchu drogowym* w części obejmującej wyraz „zgromadzenia” jest niezgodny z art. 57 *Konstytucji RP*.

1. Czynnikiem uzasadniającym rozpoznanie wniosku RPO jest praktyka stosowania *Prawa o ruchu drogowym*, która – wbrew brzmieniu *Konstytucji RP* – zmienia istotę wolności zgromadzeń w prawo do gromadzenia się reglamentowane rozstrzygnięciami organu administracji publicznej.
2. Celem wolności zgromadzeń, zagwarantowanej w art. 57 *Konstytucji RP*, jest zapewnienie autonomii i samorealizacji jednostki oraz ochrona procesów komunikacji społecznej niezbędnych dla funkcjonowania demokratycznego społeczeństwa. Zgromadzenia stanowią zasadniczy element demokratycznej opinii publicznej, stwarzając możliwość wpływu na proces polityczny, umożliwiając krytykę i protest.
3. Obowiązkiem władzy publicznej jest zagwarantowanie realizacji wolności zgromadzeń niezależnie od przekonań wyznawanych przez większość polityczną sprawującą w danej chwili władzę i bez względu na stopień kontrowersyjności przedstawianych publicznie poglądów i opinii, jeżeli nie są przekraczane prawnie ustalone zakazy.
4. Ryzyko kontrdemonstracji przy użyciu przemocy lub przyłączenia się do zgromadzenia skłonnych do agresji ekstremistów nie może prowadzić do pozbawienia prawa do zorganizowania pokojowego zgromadzenia nawet wtedy, gdy istnieje realne niebezpieczeństwo, że dojdzie do naruszenia porządku publicznego.
5. Badany art. 65 *Prawa o ruchu drogowym* na równi stawia różnego rodzaju imprezy. Błędem ustawodawcy było nieuwzględnienie wolności zgromadzeń jako podstawowej obywatelskiej wolności politycznej. Wolność zgromadzeń nie może podlegać takiej samej reglamentacji, jakiej poddane są zawody sportowe, rajdy, wyścigi i podobne imprezy, z natury neutralne politycznie.

Na podstawie: Wyrok z 18 stycznia 2006 roku K 21/05 – *Wymóg uzyskania zezwolenia na zgromadzenie na drodze publicznej*, www.trybunal.gov.pl

A. Podaj, jaką zmianę w polskim prawie spowodowało powyższe rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego.

.....

.....

B. Wymień trzy argumenty, których użył Trybunał Konstytucyjny w uzasadnieniu wyroku.

•

.....

.....

•

.....

.....

•

.....

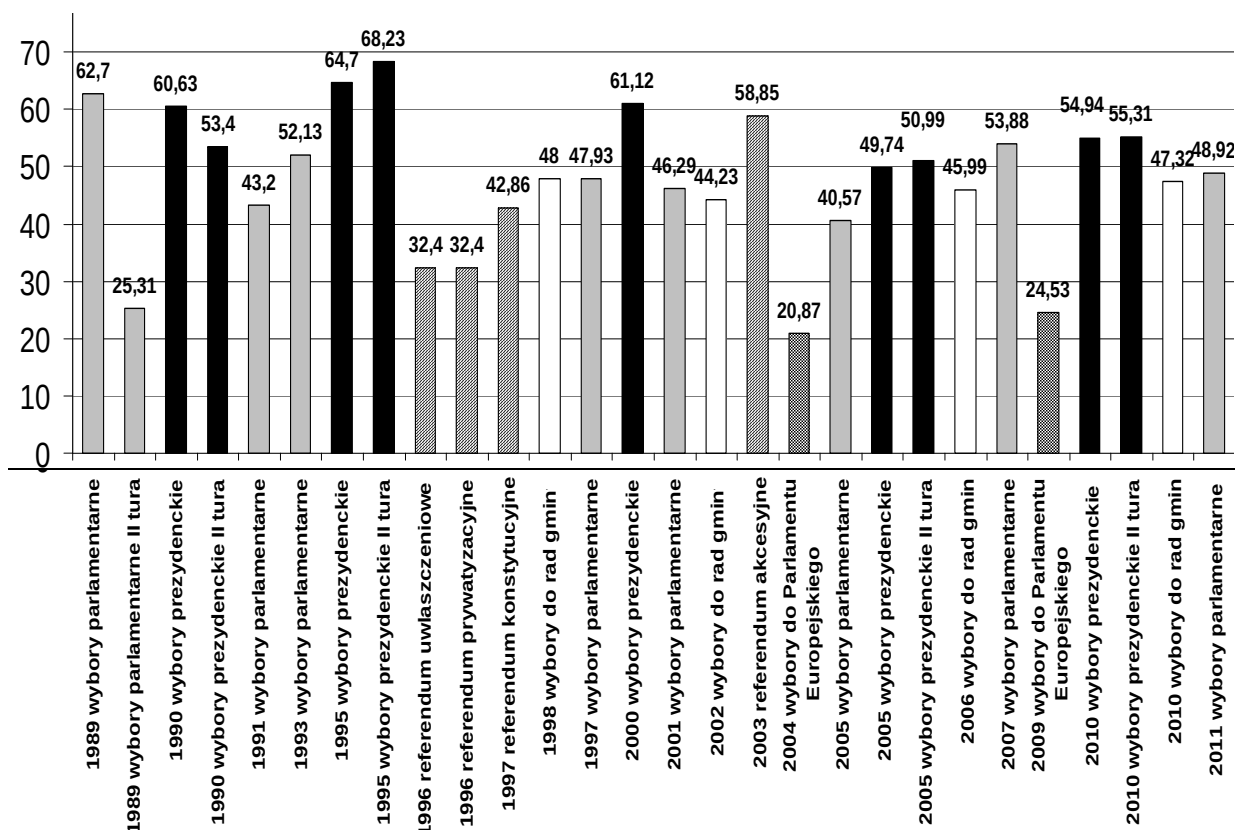
.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	16.	17.A.	17.B.
	Maks. liczba punktów	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów			

Zadanie 18. (1 pkt)

Na podstawie wykresu wykonaj polecenie.

Wykres. Frekwencja wyborcza w Polsce w latach 1989–2011

Podaj rodzaj głosowania, w którym frekwencja

A. wynosiła zawsze ponad 45%.

B. ma tendencję wzrostową.

Zadanie 19. (1 pkt)Na podstawie fragmentów Ustawy z 6 czerwca 1997 roku *Kodeks karny* podaj sytuację, w której występuje możliwość ograniczenia wolności słowa w Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 196. Kto obraża uczucia religijne innych osób, znieważając publicznie przedmiot czci religijnej lub miejsce przeznaczone do publicznego wykonywania obrzędów religijnych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 212. § 1. Kto pomawia inną osobę, grupę osób, instytucję, osobę prawną lub jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej o takie postępowanie lub właściwości, które mogą poniżyć ją w opinii publicznej lub narazić na utratę zaufania potrzebnego dla danego stanowiska, zawodu lub rodzaju działalności, podlega grzywnie albo karze ograniczenia wolności.

§ 2. Jeżeli sprawca dopuszcza się czynu określonego w § 1 za pomocą środków masowego komunikowania, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

-
-

Zadanie 20. (2 pkt)

Na podstawie tekstów źródłowych wykonaj polecenia.

Tekst 1

Grecy protestują nie dlatego, że są leniwi, nie chce im się reform wymaganych przez Unię, tylko dlatego, że mają już dość. Coraz wyższych cen i podatków, klientelizmu, korupcji i niespełnionych obietnic kolejnych rządów. Większość Greków jest przekonana, że pieniądze z MFW i Unii Europejskiej nie wyszły Grecji na dobre – nawet jeśli chwilowo uchroniły ją przed bankructwem. Pieniądze, które w ostatnim roku zasiliły grecką kasę, okupione bolesnym reformami, nie zatrzymały kryzysu. W Grecji w ostatnim roku wzrosły VAT oraz akcyza na alkohol, papierosy i benzynę. Wynagrodzenia zmniejszyły się średnio o 20%. Zamrożono renty i emerytury, zlikwidowano 400 tys. miejsc pracy. Czy to naprawdę takie dziwne, że ludzie wychodzą na ulicę? – przekonuje Christos, Grek mieszkający od kilku lat w Polsce.

Na podstawie: D. Sturis, *Współczesny Zorba*, „Polityka”, nr 29/2011.

Tekst 2

Grzegorz Miecugow (G.M.): *Czy czuje Pan groźbę rozpadu UE?*

Jerzy Buzek (J.B.): Nie, takiej groźby nie widzę. Unia zawsze przechodziła przez kryzysy. Unia żyła ostatnio wielkim rozszerzeniem i zasypywaniem podziału na Zachód i Wschód. To Jan Paweł II powiedział w 1988 roku w Strasburgu, że „Europa powinna oddychać dwójgiem płuc” i tak się stało. W porównaniu z takimi krajami jak Chiny, Indie czy Stany Zjednoczone każdy kraj europejski jest malutki.

G.M.: *Ale jako Europa jesteście wielcy.*

J.B.: Jako Europa jesteście potęgą i największą gospodarką świata, ale z jednością i siłą polityczną ciągle jeszcze nie nadążamy.

G.M.: *I ta największa gospodarka świata co chwilę ma kłopoty. Chwieje się wspólna waluta.*

J.B.: To nie jest choroba euro, to jest problem poszczególnych krajów, członków grupy euro, które mają wewnętrzne napięcia budżetowe i wielkie problemy z finansami publicznymi. Samo euro ma się nieźle i zadłużenie strefy euro jako całości jest na przykład mniejsze w relacji do PKB niż zadłużenie Stanów Zjednoczonych. Tylko na szeroko rozumianej polityce wspólnotowej można budować silną pozycję Unii Europejskiej. Tę naszą siłę gospodarczą powinniśmy zamienić w siłę polityczną, co nie jest łatwe, bo wymaga między innymi wspólnej polityki zagranicznej, bezpieczeństwa i obrony, polityki regionalnej i rolnej.

Na podstawie: *Nic bez Europy*, „Przekrój”, nr 28/2011.

A. Wymień zjawiska uznawane za patologie władzy, które wskazano w tekście 1. jako przyczyny niezadowolenia Greków.

-
-

B. Podaj działania rządu greckiego potwierdzające pogląd z tekstu 2. na temat przyczyn kryzysu ekonomicznego w niektórych państwach strefy euro.

-
-

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	18.	19.	20.A.	20.B.
	Maks. liczba punktów	1	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów				

Zadanie 21. (1 pkt)

Na podstawie danych zamieszczonych w tabeli wybierz dwa zdania prawdziwe. Wpisz w wyznaczone miejsca litery, którymi oznaczono te zdania.

Tabela. Europejczycy wobec celów polityki Parlamentu Europejskiego według Eurobarometru

Jakie powinny być główne cele polityki Parlamentu Europejskiego?	02.2010	09.2010
	w procentach	
Walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym.	44	52
Walka z terroryzmem przy jednoczesnym poszanowaniu wolności osobistych.	34	28
Polityka rolna, która jest przyjazna dla środowiska i pomaga w zdobyciu globalnej równowagi żywnościowej.	28	27
Walka ze zmianami klimatycznymi.	34	26
Polityka bezpieczeństwa i obronności, która pozwala Unii Europejskiej bronić się przed kryzysem międzynarodowym.	30	23
Wspólna polityka energetyczna, która ma zapewnić niezależność energetyczną Unii Europejskiej.	24	20
Polityka imigracyjna realizowana w porozumieniu z krajami pochodzenia imigrantów.	20	20
Wspólna polityka zagraniczna Unii Europejskiej.	21	17
Polityka w zakresie badań naukowych i rozwoju zapewniająca konkurencyjność i innowacyjność.	13	14

Na podstawie: www.europarl.europa.eu

- A. Pomiędzy lutym i wrześniem 2010 roku odsetek Europejczyków twierdzących, że celem polityki Parlamentu Europejskiego powinna być walka ze zmianami klimatycznymi, spadł o ponad 8%.
- B. Co piąty Europejczyk wyraził w 2010 roku poparcie na rzecz tego, że celem polityki Parlamentu Europejskiego powinna być emigracja obywateli UE, realizowana w porozumieniu z innymi krajami.
- C. Pomiędzy lutym a wrześniem 2010 roku odsetek Europejczyków twierdzących, że celem polityki Parlamentu Europejskiego powinna stać się walka z ubóstwem i wykluczeniem społecznym, wzrósł o ponad 1/5.
- D. Większość postulowanych celów polityki Parlamentu Europejskiego, wskazywanych przez Europejczyków, dotyczyło problematyki gospodarczej, społecznej i politycznej.

zdania prawdziwe –

Zadanie 22. (1 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego i własnej wiedzy rozstrzygnij, która z koncepcji podkreślonych w tekście była realizowana w ramach Wspólnot Europejskich przed traktatem z Maastricht. Uzasadnij swój wybór, odwołując się do dwóch wydarzeń z lat 50. XX wieku.

Początek integracji europejskiej ma swoje podłoże w sytuacji politycznej, która ukształtowała się po zakończeniu II wojny światowej. Rosnące zagrożenie przed ekspansją ideologii komunistycznej na kraje Europy Zachodniej oraz problem Niemiec stały się głównymi przesłankami integracji europejskiej. Wówczas szczególnym powodzeniem cieszyła się koncepcja stworzenia Stanów Zjednoczonych Europy, lansowana przez zwolenników federalizmu, których głównym założeniem było zjednoczenie polityczne Europy Zachodniej, a dopiero później scalanie gospodarcze. Takie podejście do kwestii integracji łączyło się z koniecznością przekazania uprawnień państw narodowych na rzecz organów ponadnarodowych w najważniejszych dziedzinach.

Niechęć państw do rezygnacji z niedawno odzyskanej po wojnie suwerenności powodowała, że [...] coraz większe zrozumienie zyskiwała teoria funkcjonalizmu. Jej zwolennicy stali na stanowisku, iż wiele jest dziedzin politycznie niekontrolowanych, w których można rozpocząć działania integracyjne w celu osiągnięcia korzyści gospodarczych.

Źródło: K.A. Wojtaszczyk, W. Jakubowski (red.), *Spółeczeństwo i polityka. Podstawy nauk politycznych*, Warszawa 2007.

koncepcja –

uzasadnienie –

-
-

Zadanie 23. (1 pkt)

Na podstawie tekstu źródłowego wyjaśnij, na czym polega niebezpieczeństwo postkolonialnego hegemonu w Unii Europejskiej.

Pomimo formalnej równości Unia coraz wyraźniej dzieli się na państwa słabe, źle rządzone, wymagające pomocy i te, które w imię odpowiedzialności za Europę gotowe są tę pomoc nieść. Podział ten pokrywa się geograficznie z podziałem na Północ i Południe, który historycznie rzecz biorąc, był zawsze ważniejszy dla Europy niż podział na Zachód i Wschód ukształtowany przez wydarzenia XX wieku. Pomoc Północy dla Południa nie jest jednak bezinteresowna. Może przynieść postępującą polityczną degradację krajów południowych, wywołując coraz gwałtowniejsze niezadowolenie ich obywateli. Z kolei Północ, szczególnie Berlin i Paryż, pod pretekstem wzięcia odpowiedzialności za przyszłość pogrążonej w kryzysie Europy mogą w swej polityce przejawiać cechy charakterystyczne dla postkolonialnego hegemonu. Będzie to tym bardziej kusząca perspektywa, że w rękach francuskich i niemieckich polityków znajdują się potężne instrumenty nacisku – fundusz pomocowy oraz rząd ekonomiczny. Czy będą umieli oprzeć się tej pokusie w imię poszanowania równego statusu państw członkowskich?

Na podstawie: M.A. Cichocki, *Europa pod specjalnym nadzorem*, www.newsweek.pl

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	21.	22.	23.
	Maks. liczba punktów	1	1	1
	Uzyskana liczba punktów			

CZĘŚĆ III – Wypracowanie (20 punktów)**Zadanie 24. (20 pkt)**

Wybierz jeden z podanych tematów i napisz wypracowanie. Wykorzystaj materiały źródłowe zamieszczone w II części arkusza.

Temat nr 1

Scharakteryzuj problem praw i wolności politycznych w Polsce po 1989 roku.

Temat nr 2

Od traktatu paryskiego do traktatu z Lizbony – scharakteryzuj etapy integracji europejskiej w aspekcie gospodarczym i terytorialnym oraz strukturę instytucjonalną Unii Europejskiej.

Wybieram temat nr

Wypełnia egzaminator	Nr zadania	24.I	24.II	24.III
	Maks. liczba punktów	18	1	1
	Uzyskana liczba punktów			

BRUDNOPIS

